

Avalent>Kohtuasja algatamine>Kus ja kuidas?>Intressimäärad

Intressimäärad

Itaalia

1 Kas liikmesriigis on seadusjärgne intress ette nähtud? Kui on, siis kuidas on seadusjärgne intress selles liikmesriigis määratletud?

Itaalia võlaõigusseaduses eristatakse tavaintressi, viivist ja tasandusintressi. Tavaintress on tasu, mida võetakse hüve eest, mille (intressi tasuv) isik saab teiste poolt talle antud raha kasutamiseks. Viivis on oma olemuselt kompenseeriv ja seda võetakse makse hilinemise korral võlgnikule kättetoimetatava makseteate alusel. Tasandusintressi makstakse, kui võlgnik hilineb võlausaldajale oma võlgnetava summa maksmisega, pidades silmas eelist, mis tekib võlgnikule, kui ta ei maksa viivitamata. Selline intress kujutab endast heastamiseedet ja koguneb sõltumata sellest, kas nõue on kindlasummaline ja maksmisele kuuluv. Rahaliste kohustuste jaoks on õiguses siiski sätestatud seadusjärgne intress. Alates järgmisest päevast pärast maksetähtaja lõppemise päeva peab võlgnik maksuma võlausaldajale seadusjärgset intressi, isegi kui varem ei ole intress maksmisele kuulunud ja kui võlausaldaja ei ole kahju kandmist tõendanud (tsiviilseadustiku (*Codice Civile*) artikkel 1224(I)). Tsiviilseadustiku artiklis 1224 (rahaliste kohustustega seotud kahju) on sätestatud: „Konkreetses rahasummaga seotud kohustuste korral kuulub seadusjärgne intress tasumisele alates järgmisest päevast pärast summa sissenõutavaks muutumise päeva, isegi kui varem ei ole intress maksmisele kuulunud ja kui võlausaldaja ei ole kahju kandmist tõendanud. Kui enne maksetähtaja lõppemist võlgneti intress, mis on seadusjärgsest intressist suurem, tuleb viivist tasuda samas summas.“ Võlausaldajad, kes tõendavad, et nad on kandnud suuremat kahju, saavad täiendavat hüvitist (kahju, mis tuleneb raha devalveerumisest). Seda ei maksta, kui viivise summa on kokku lepitud. Tsiviilseadustiku artiklis 1282 on märgitud, et intress kuulub automaatselt tasumisele teadaolevate rahasummade maksmisega viivitamise korral, välja arvatud juhul, kui seaduse või konkreetse nõudega on ette nähtud teisiti.

2 Kui on, siis kui suur on selle intressi summa/määr ja milline on selle õiguslik alus? Kui on ette nähtud erinevad seadusjärgse intressi määrad, siis millistel asjaoludel ja tingimustel?

Seadusjärgse intressi suuruse otsustab Itaalia Riigikassa (nüüd majandus- ja rahandusministeerium) kord aastas iga aasta 15. detsembril väljaantava dekreediga. Kui pooled on intressimäära kokku leppinud, on see selline, nagu nad otsustavad. Intressimäär peab olema kokku lepitud kirjalikult ega tohi ületada liigkasuvõtmise tõkestamise seaduses (7. märtsi 1996. aasta seadus nr 108) lubatud ülemmäära. Vastasel juhul käsitletakse intressi liigkasuvõtmisena ja on seetõttu tühine. Sellistel juhtudel intressi ei võlgnet (tsiviilseadustiku artikkel 1815). Kui pooled on jõudnud lepingujärgse intressimäära kohaldamises kokkuleppele, kuid ei ole intressimäära ennast kindlaks määranud, kohaldatakse seadusjärgset määra. Itaalia õigussüsteemis erineb **viivisega** seotud olukord mõneti seadusjärgse intressiga seotud olukorrast. Viivis tähendab trahvi (võlgnikule) ja hüvitist (võlausaldajale). See on seotud finantskohustuse täitmatajätmisega, mis tuleneb hilinenud maksest või maksmata jätmisest asjaomase teenuse eest seaduses ette nähtud aja jooksul või pooltevaheliste kokkulepete alusel. Et võlausaldaja saaks viivist nõuda, peab võlgnikul olema tekkinud viivitus. Viivitus tähendab võlgniku hilinemist oma kohustuste täitmisega. Viivise kohaldamiseks peab maksetähtaeg olema möödunud ja võlgnikule peab olema esitatud makseteade: ametlik dokument, millega võlausaldaja kutsub võlgnikku üles makset nõuetekohaselt tasuma. Tsiviilseadustiku kohaselt tuleb viivis tasuda seadusjärgses või seadusega kehtestatud määras. Kui aga enne võlgnikule makseteate esitamist kuulus tasumisele seadusjärgsest intressist suurem intress, tuleb viivist tasuda samas summas (tsiviilseadustiku artikkel 1224).

Tsiviilseadustiku artikli 1284 kohaselt määrab seadusjärgse intressimäära kord aastas kindlaks majandus- ja rahandusminister. Itaalia Vabariigi ametlikus väljaandes (*Gazzetta Ufficiale della Repubblica Italiana*) avaldatud dekreediga muudab minister intressimäära kuni 12 kuu pikkuste riigivõlakirjade aasta keskmise tootluse alusel, võttes arvesse aasta jooksul registreeritud intressimäära. Summa määratakse kindlaks hiljemalt intressimäära kohaldamise aastale eelneva aasta 15. detsembriks. Kui 15. detsembriks ei ole uut intressimäära kindlaks määratud, jääb senine määr järgmise aasta jooksul samaks. Alates 1. jaanuarist 2021 on seadusjärgne intressimäär 0,01 %.

SEADUSJÄRGSETE INTRESSIMÄÄRADE TABEL

Alates	Kuni	Määr	Õiguslik alus
01.01.1999	31.12.2000	2,50 %	Ministri dekreet (riigikassa), 10.12.1998
01.01.2001	31.12.2001	3,50 %	Ministri dekreet (riigikassa), 11.12.2000
01.01.2002	31.12.2003	3,00 %	Ministri dekreet (majandus), 11.12.2001
01.01.2004	31.12.2007	2,50 %	Ministri dekreet (majandus), 01.12.2003
01.01.2008	31.12.2009	3,00 %	Ministri dekreet (majandus), 12.12.2007
01.01.2010	31.12.2010	1,00 %	Ministri dekreet (majandus), 04.12.2009
01.01.2011	31.12.2011	1,50 %	Ministri dekreet (majandus), 07.12.2010
01.01.2012	31.12.2013	2,50 %	Ministri dekreet (majandus), 12.12.2011
01.01.2014	31.12.2014	1,00 %	Ministri dekreet (majandus), 12.12.2013
01.01.2015	31.12.2015	0,50 %	Ministri dekreet (majandus), 11.12.2014
01.01.2016	31.12.2016	0,20 %	Ministri dekreet (majandus), 11.12.2015
01.01.2017	31.12.2017	0,10 %	Ministri dekreet (majandus), 07.12.2016
01.01.2018	31.12.2018	0,30 %	Ministri dekreet (majandus), 13.12.2017
01.01.2019	31.12.2019	0,80 %	Ministri dekreet (majandus), 12.12.2018
01.01.2020	31.12.2020	0,05 %	Ministri dekreet (majandus), 12.12.2019
01.01.2021	31.12.2021	0,01 %	Ministri dekreet (majandus), 11.12.2020

Seadusjärgsest määrast kõrgem intressimäär tuleb kindlaks määrata kirjalikult. Vastasel juhul kehtib seadusjärgne intressimäär

Viivituste tekkimisel äritehingutes kohaldatakse *ad hoc* norme, mis on sätestatud ELi õigusnormides, ehk 9. oktoobri 2002. aasta seadusandlikku dekreeti nr 231, mida on muudetud 9. novembri 2012. aasta seadusandliku dekreediga nr 192, millega võeti direktiiv 2011/7/EL siseriiklikkuse õigusesse üle vastavalt 11. novembri 2011. aasta seaduse nr 180 artikli 10 lõikele 1. **Kui pooled ei ole intressimäära otsustanud, siis alates menetluse algatamise dokumendi**

esitamise ajast on seadusjärgne intressimäär võrdne määraga, mis on ette nähtud eriseaduses, milles käsitletakse hilinenud maksmist äritehingute puhul (vt allpool). Seda õigusnormi kohaldatakse ka vahekohtumenetluse algatamise akti suhtes.

Eriseadus, milles käsitletakse hilinenud maksmist äritehingute korral. Et rakendada direktiivi 2000/35/EÜ hilinenud maksimisega võitlemise kohta äritehingute puhul, võttis Itaalia vastu seadusandliku dekreeidi nr 231/2002, nagu seda on muudetud. Selles on äritehingute korral maksimisega hilinemise eest intressina sõnaselgelt ette nähtud seadusjärgsest määrast kõrgem intressimäär. Seadusandliku dekreeidi nr 231/2002 kohaselt on äritehingud „ettevõtjate vahelised või ettevõtjate ja avalik-õiguslike asutuste vahelised lepingud, mis puudutavad ainuüksi või peamiselt kaupade tarnimist või teenuste osutamist tasu eest“. Dekreedis on sätestatud, et äritehinguga seoses „on igaühel, kellele tasu maksmine põhjendamatult hilineb, õigus automaatsele viivisemaksele, mis jõustub alates maksetähtajale järgnevast päevast, ilma et oleks vaja esitada ametlikku makseteadet“, välja arvatud juhul, kui võlgnik suudab tõestada, et maksmata jätmise tulenes temast mitteolenevatest põhjustest. Nimetatud seaduse kohaselt põhineb viivis äritehingute korral majandus- ja rahandusministri poolt kord aastas kehtestatud määral. Selle kohta on antud ülevaade järgmises tabelis, kus on täpsustatud, et a) hilinemisega seotud esimesel poolaastal kasutatakse määra, mis kehtib selle aasta 1. jaanuaril; b) hilinemisega seotud teisel poolaastal kasutatakse määra, mis kehtib selle aasta 1. juulil.

Tabelis on esitatud viivisemäära muutused alates 2002. aastast.

VIIVISEMÄÄRADE TABEL vastavalt seadusandlikule dekreedile nr 231/2002				
Alates	Kuni	EKP määr	Kasvumäär	Kokku
01.07.2002	31.12.2002	3,35 %	7,00 %	10,35 %
01.01.2003	30.06.2003	2,85 %	7,00 %	9,85 %
01.07.2003	31.12.2003	2,10 %	7,00 %	9,10 %
01.01.2004	30.06.2004	2,02 %	7,00 %	9,02 %
01.07.2004	31.12.2004	2,01 %	7,00 %	9,01 %
01.01.2005	30.06.2005	2,09 %	7,00 %	9,09 %
01.07.2005	31.12.2005	2,05 %	7,00 %	9,05 %
01.01.2006	30.06.2006	2,25 %	7,00 %	9,25 %
01.07.2006	31.12.2006	2,83 %	7,00 %	9,83 %
01.01.2007	30.06.2007	3,58 %	7,00 %	10,58 %
01.07.2007	31.12.2007	4,07 %	7,00 %	11,07 %
01.01.2008	30.06.2008	4,20 %	7,00 %	11,20 %
01.07.2008	31.12.2008	4,10 %	7,00 %	11,10 %
01.01.2009	30.06.2009	2,50 %	7,00 %	9,50 %
01.07.2009	31.12.2009	1,00 %	7,00 %	8,00 %
01.01.2010	30.06.2010	1,00 %	7,00 %	8,00 %
01.07.2010	31.12.2010	1,00 %	7,00 %	8,00 %
01.01.2011	30.06.2011	1,00 %	7,00 %	8,00 %
01.07.2011	31.12.2011	1,25 %	7,00 %	8,25 %
01.01.2012	30.06.2012	1,00 %	7,00 %	8,00 %
01.07.2012	31.12.2012	1,00 %	7,00 %	8,00 %
01.01.2013	30.06.2013	0,75 %	8,00 %	8,75 %
01.07.2013	31.12.2013	0,50 %	8,00 %	8,50 %
01.01.2014	30.06.2014	0,25 %	8,00 %	8,25 %
01.07.2014	31.12.2014	0,15 %	8,00 %	8,15 %
01.01.2015	30.06.2015	0,05 %	8,00 %	8,05 %
01.07.2015	31.12.2015	0,05 %	8,00 %	8,05 %
01.01.2016	30.06.2016	0,05 %	8,00 %	8,05 %
01.07.2016	31.12.2016	0,00 %	8,00 %	8,00 %
01.01.2017	30.06.2017	0,00 %	8,00 %	8,00 %
01.07.2017	31.12.2017	0,00 %	8,00 %	8,00 %
01.01.2018	30.06.2018	0,00 %	8,00 %	8,00 %
01.07.2018	31.12.2018	0,00 %	8,00 %	8,00 %
01.01.2019	30.06.2019	0,00 %	8,00 %	8,00 %
01.07.2019	31.12.2019	0,00 %	8,00 %	8,00 %
01.01.2020	30.06.2020	0,00 %	8,00 %	8,00 %
01.07.2020	31.12.2020	0,00 %	8,00 %	8,00 %

3 Kas vajaduse korral on võimalik saada täiendavat teavet seadusjärgse intressi arvestamise kohta?

Majandus- ja rahandusministeeriumi veebisait: <https://www.mef.gov.it>.

4 Kas eespool nimetatud õigusliku alusega on võimalik veebis tasuta tutvuda?

Seadusjärgse intressi ja viivise arvutamiseks on olemas arvukalt tasuta tarkvaraga veebisaite.

Viimati uuendatud: 21/07/2022

Käesoleva veebilehe omakeelset versiooni haldab Euroopa õiguslase koostöö võrgustiku vastav riiklik kontaktpunkt. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Komisjon ja Euroopa õiguslase koostöö võrgustik ei võta mingit vastutust ega kohustusi seoses käesolevas dokumendis esitatud või viidatud teabe ega andmetega. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.